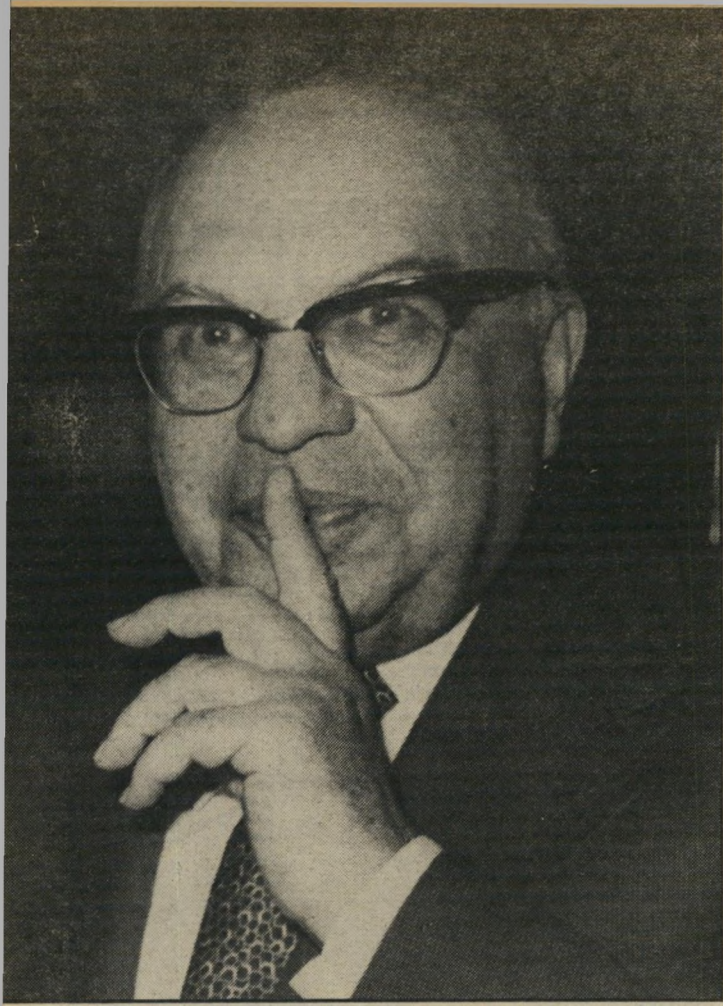

כדי לתפוס זאת, יש להבין את המלאכה הקרויה פוליטיקה. פוליטיקאי אינו אמור להיות הוגה דיעות, אינטלקטואל, מייסדתורה, נביא, מדינאי או כיוצא באלה. הפוליטיקאי הוא בעל-מלאכה. כהן, כשם ששרברב עוסק בצנרת, ונגר בעצים, הפוליטיקאי קאי עוסק בחומרי-הגלם של מיקצועו: הכוח הפוליטי. הוא סרסור לדבר שילטון.

הוא שרברב של צנרת הכוח. הוא צריך להבין מניין זורם הכוח הפוליטי, ולאן. הוא צריך לדעת לייצר רהיטים פוליטיים ולתקן אותם. כחשמלאי, הוא יוצר את החיבורים. אין הוא צריך לדעת איך לייצר חשמל, אלא רק איך להעביר אותו כחוטמים, איך למנוע קצר, ולתקנו אם ישנו.

כמו כל בעל-מלאכה, אין הפוליטיקאי זקוק לשאר-רוח. אך הוא זקוק לסבלנות, להבנת החומר ולשליטה בכללי המלאכה. אומן אמיתי, אומן מלידה, נחון בחוש השישי, ביכולת להבין את החומר בקצה-אצבעותיו. זה נכון גם לגבי האומן הפוליטי.

מכיוון שהפוליטיקאים מנהלים את ענייני-המדינה, מכריזים מילחמות, מקבלים החלטות כלכליות גורליות וקובעים את גורלו של כל אזרח לשבט ולחסד, נדרמה לציבור שהם אנשים עליונים. בעלי חוכמה בלתי-מוגבלת, אנשים שהם משיכמם ומעלה. הציבור חייב להאמין בכך, אחרת היה משתגע.

לא רואה, לא מדבר, לא שומע: יוסף בורג, הציניקן העליון, מתאים את עצמו לכל רוח

ואכן, בכך אין דומה ליוסף בורג.

בעלי-הזיכרון אינם צריכים להתאמץ הרבה כדי לזכור את בורג כיונה שביונים. בימים ההם נחשב כדוגמה אופיינית של יהדות-גרמניה המתונה וההומאניסטית, שהוציאה מתוכה אישים פוליטיים ישראליים כמו פינחס (פליקס) רוזן ופרץ (פריץ) ברנשטיין. זה היה קל. הפועל-המוזרחי, ואחר-כך המפר"ל, היו מפלגות מתונות מאוד. מנהיגם, חיים משה שפירא, היה יונה, אדם פיקח, מתון ושפוי. במאבקים הגדולים שכין דויד כרצוריון ומשה שרת, בממשלות של שנות ה-50 תמך שפירא ברר-כלל כשרת המתון נגד כרצוריון הרדיקלי.

קשה להאמין כי בורג של אז, תלמידו של שפירא, היונה שליגלג ללאומנים, הוא אותו הבורג שביקש זה עתה להכניס למפר"ל את חנן פורת וחיים דרוקמן, המטיף בלהט עילאי להתנחלות בכל רחבי ארץ-ישראל, המוכן למסור עכשיו את המדינה לירי הליכוד והתחיה. האם יכול אדם להשתנות עד כדי כך?

בורגאי שלא. שבשבת-רוח אינה משתנה כאשר היא משי-נה ביוון. היא קבועה במקום אחד.

יוסף בורג הוא האדם העיקבי ביותר במידנת-ישראל. הוא נשאר נאמן, ללא סטייה קלה שנקלה. לעיקרון-היסוד שלו.

עיקרון זה הוא טובתו של יוסף בורג.

מלך מלכי הציניות

כל בעל-מלאכה פוליטי הוא ציניקן גמור. לולא היה כזה, לא יכול היה לתפקד כראוי.

בעל-המלאכה הפוליטי צריך להיות קשוב לרששי-הלב של הציבור ולסגור להם. הן כאשר הציבור צורק, הן כאשר הציבור שוגה שגיאה נוראה. הוא צריך להשמיע כאונו הציבור מה שהציבור רוצה לשמוע, גם אם אלה הם דברים טפלים, או אף מטורפים. רק ציניקן מסוגל לזה.

בורג אינו ציניקן סתם. הוא מלך מלכי הציניקנים. הוא היה

אלא צבעי. וזהו, בדיוק, ההבדל בין המדינאי הגדול ובין הפוליטיקאי. המדינאי מחנך, מרריך, הולך בראש. מוכן ללכת למידבר. הפוליטיקאי יודע באופן אינטו איטיבי מה רוצה הציבור לשמוע, והוא משמיע זאת. המדינאי, המנהיג, יוצר את הרוח. הפוליטיקאי מתאים את עצמו למשב הרוח.

כאמרה האמריקאית הידועה: "מדינאי הוא מי שחושב על הדור הבא, הפוליטיקאי חושב על הבחירות הבאות."

שבשבת הרוח

יוסף בורג הוא שבשבת-הרוח הלאומית. יתכן שזהו מוקד כישרונו המיוחד.

שבשבת-רוח צריכה להיות בעלת מישקל קל. אחרת לא תסתובב.

שבשבת-הרוח תקועה למקום אחד, ומסתובבת עם כל שינוי קל שבקלים בכיוון הרוח.

אך האמת רחוקה מאוד מחלום זה. רוב רובם של הפוליטיקאים המיקי צעירים הם אפסים אנושיים. טיפוסים אפורים, שאילו הוגש להם רעיון מקורי על צלחת לא היו יודעים מה זה. בעל-מלאכה אמיתיים כמו רוני מילוא, משל שחל, אהוד אולמרט ודומיהם הם אנשים משעממים מאוד. אלמלא היו כאלה, אילו היו בעלי שאר-רוח וברק אינטלקטואלי, לא היו מגיעים לאן שהגיעו, מפני שהיו מעוררים חשדות, קינאה, שינאה והתנגדות.

הפוליטיקאי אינו מחנך את הציבור ואינו מנהיג אותו. מי שמסוגל לכך, שוב אינו סופי לטיקאי, אלא משהו הרבה יותר מזה.

אנשים כמו וינסטון צ'רצ'יל ופראנקלין דלאנו רוזוולט היו גם פוליטיקאים, אך כראש וראשונה היו מנהיגים, מדינאים, כמעט נביאים. הם היו אמנים, לא אומנים. אמן גדול מביא, כמוכן, גם את כללי האומנות הכרוכה במיקצועו. צייר גדול מביא את הצבע ויודע להשתמש בו. אך מי שמביא בצבעים בלבד אינו צייר.

ועיניים, הפוגעת בכל הסוגים — יהודים וערבים, פושעים מועדים וסתם אזרחים שהסתכנו על לא עוול בכפם. כולם זוכים, פחות או יותר, לאותו הטיפול.

לבורג לא איכפת. גם לא כאשר פיסם האירגון אדיר-היומרה, אמד נסטי רוח הקובע שבישראל נהוגה עתה שיטה של עינויים.

זהו גם המצב כבתי-הסוהר, הכפופים לבורג. המצב הבלתי-הומאני כבתי הכלא של ישראל הוא חרפה. אם זה מטריד את בורג, הוא לא הראה זאת אף במילה אחת.

זה היה מטריד אותו, אילו זה הפריע לקידומו. אך מאחר שזכויות-האדם אינן מעניינותו כמעט איש בישראל, אין זה מפריע לבורג כלל.

אם כן, במה טמון כישרונו המיוחד של איש זה? מה הופך אותו לפוליטיקאי המושלם?

ובכוחו. כמעט שניתן לאמר: נהפוך הוא.

האם יוסף בורג הוא כוח אינטי לקטואלי, הוגה-דיעות מבריק וחדשני? ההיפך הוא נכון. בורג נאם רכבות נאומים כחיים, וכולם מלאים במישחקי מלים, לשונו-פולי-על-לשון ומה שנקרא בעברית "שגינות". אך איש אינו יכול לזכור אף מישפט אחד שלו שיש בו מחשבה מקורית כלשהי. על כל נושא שהוא.

בראיונות ובנאומים מצטיין בורג בחוסר מוחלט של רעיונות, ביכולת להתחמק מכל שאלה, שלא להשיב על שום שטנה או שאלה רלוונטית. הוא דומה למה שהיה בעבר: מורה-גימנסיה מתחכם, המסוגל לגבב התחכמויות העושות רושם על נערים ונערות.

בציבור הרחי, האמור להעריך עליונים, גדולים-בתורה והוגי-דיעות מוסריים, בורג הוא בעל מישקל-זנב. זה לא הפריע לקידומו. ושוב: נהפוך הוא.

ואולי בורג הוא אדמיניסטרטור גאון, מינהלן בחסד?

גם כאן נכון ההיפך. אין לו זמן ואין לו חשק לנהל שום דבר. הוא אוהב לטייל בחו"ל. זאת זאת הוא עושה בהרחבה.

אין דבר הכפוף לאחריותו של בורג המתפקד כראוי.

המחשבה האוטונומיה עלו בתוך זמן קצר על שירתו, והן מהוות את הכישלון הרדיקלומטי החמור ביותר בתולדות הציבור המקומיים לנערים-שילי-התרגו על בורג ועמיתיו. עד שהם הפסיקו את השיחות גם להלכה, והכריזו על "שלום קר".

איה-הסדרים כמישרד-הפנים הם שסד-כר. אין רשות מקומית בארץ באינה מגנה בחריפות את המישרד, שבו חוגגת הביורוקרטיה, ההופכת את נבחרת הציבור המקומיים לנערים-שילי-חיים. אשר לטוהר הנוהלים כמישרד, כבר נאמר הכל בפרשת אמרס.

מאז שהועברה המישרה לסמכותו של בורג, היא הולכת מדחי אל דחי. תהליך הברוטאליזציה של המישרה החל הרבה זמן לפני כן, ואין להטיל את האחריות להתחלתו על בורג. אך דווקא בשטח זה הניכה הציניות של בורג את פירות-הבאושם המחמירים ביותר שלה.

בשנים האחרונות התגלה לעיני כל שקיימת עתה במישרה שיטה קבועה של הכאת אסירים ועצירים. השפלות